

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

81. Mira magni Neophyti pietas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ius vniuersi, secluso domus in angulo fieret, obstruētis etiam fenestris, & omni spiraculo; illic è Sinu idolum protulisse, iussisse coram proceideret, iuraretque magnum eius Dei nomine iururandum, quod erat ipsi arcanum proditurus, proditurum se mortalium nemini. Postquam formato ex tribus festucis triangulo hinc ait, veri omnis principium & finis, ex quo religionem omnem hausi, quæ sola te potest beatum facere; pergensque homo porcus cælum inquit, terræ, ac maris, & quicquid in mundo est, haudquaquam ortu æterno nata sunt. Genuit illa Telo (idoli hoc nomen est) eo prorsus modo quo soleat homines, filios procreare; quod præstare omnino prius non potuit, quam transfiguratus in eam rem cuius illum nomen non puduit edere; sequebaturque spurcissimus bipedum, tam fœdis Mandarinis aures, & modestiam vexare, vt rubore confusus non sustinuerit primæ illi scholæ finem ab eo imponi, sed tantum non sustibus, certè conuictis oratorum, domo exturbabit. Hæc simulachrorum nequissima, & impurissima arcana, tam esse aiebat inter se gemina, parisque omnia fœditatis, cum Christianis mysteriis conferens Mandarinus, & cum sublimitate diuinæ legis, exibat præ gaudio extra se, vitamque omnem ad normam exigens veræ Christianæque rationis, qualis olim fuisset meminisse absque sui horrore non poterat. Pertæsus hilaris quæ ad anni vertentis plenilunium celebrantur quorum etiam in partem functorum animæ inuitantur, ieiunans, & orans quindecim illos transigebat dies; sed crebris tum maximè interpellatus officiis inuisentium amicorum, illic sibi secessum quæsiuit, vade conditio temporis facile tunc omnes excludebat, in sepulchreto videlicet, tumulis, denso & cadaueribus, vbi sepulchrorum æstimans numerum, & præstantes tot viros animo repetens quorum illic corpora clauderentur, quærebat ex se ipse, illorum animæ vbi tunc agerent? ac velut audiret earum ex inferis responsum, æternis teneri, vrique ignibus, & status mitioris sempiterna desperatione, inhorrescebat totus, vberimque flens, & potest inquebat, hæc certò persuasus, dare conuictis, musicis comædis ceterisque hilaritatibus operam? misertusque maiorum, conficiebat se lacrimis ex eorum infelicitate, sibi verò beatam diuinæ gratiæ gratulabatur sortem, quod esset tanto ex numero in Dei notitiam, & obsequium adscitus; proiectusque humi, expansis brachiis infinitas dicebat eius misericordiæ gratias, & illo æstuans igne factus in urbem redibat, implacabili detestatione templis, Diis, Deorum libris & Bonziis iratus quos relegari optasset in montes tam asperos vt ad euertendum populum non possent nisi præcipitio descendere. Postremò peractis bacchanalium illorum duabus hebdomadis, splendidum prandium Literatis dedit, tacitæ illorum offensionculæ responsum de ommissis anni redeuntis hilaritatibus virorum etiam gratiarum consuetudine sancitis, aiens idem secum fuisse facturos si obligasset iis, eadem liquidò quæ ipse cognouerat audire, vbi de Deo, de æter-

80.
Idolorum
sectæ omnes
turpissimæ.

81.
Mira magni
Neophyti
pietas.

na post breuem hanc vita, de Christianismi sanctitate ita differuit vt dicentem omnes suspicerent, sed optarent Pinnam, de iisdem enucleatius audire; & pari studio tam multos accenderent, vt conuenerint ad tria millia, non ægrè ab idolis ad Christum vertendi, nisi dæmone instinctus, sceleratissimus nebulo, attentissimam concionem auertisset, monuissetque magna voce, cautè sibi cauere, ab illo venefico, qui suos auditores, solo halitu fascinaret, dementaretque ad omnia tum credenda tum perficienda, quo mendacissimo monito ne fraudulenter videretur aliis cauere sibi ipse os primus ambabus manibus obstruit; proripit sese ex auditorio, abeuntem pars eius maxima sequitur, quod & prona sit incantamenti fides vbi plena sunt incantatoribus omnia; & Pauli mutatio erat eiusmodi, vt à P. Pinna fascinatam potius permulti crederent quam Christianismi virtute reformatam. Triginta solos tanto ex numero elegit Deus qui Christo nomen darent; profitentibus cæteris se Paulum secuturos nisi ante annum manifesta vindicta desertionem eius vleiscerentur dij; quam sanè vindictam sibi non semel à dæmone intentam suis ad Deum precibus sic elafit, vt factum diuinitus credi posset. Hæc de Caciaua Prouincia hoc anno. Pulocambi gesta fuere magis ambigua, sed abierat vix annus cum restituta sunt in statum meliorem à Buzomio qui magnitudine animi sapientis, Bonziorum conatus inimicos in compendium fidei conuertit. Deserebantur sensim eorum templa, idola, sacra, largitiones, auctoritas, nec mirum illos iurato furore contendisse ad extirpandam Christi fidem, nihil tamen eos vrebat crudelius, sociorum ad Christum defectionibus quorum prærogatiua sanctitatis, & scientiarum magnum erat pondus ad faciendam legi nouæ quam mox prædicabant fidem, & obstruendum os Bonziis, quorum arguebant palam flagitia, & deliria confutabant, ex quo fiebat vt turmatim ad Christum, Deorum cultores traherent. Vnus maius quiddam homine sapiens, & pro sancto coli, pro oraculo audiri solitus quod in Prouincia Pulocambis templum diis fundasset, milliatibus aliquot Noemano debebat; inde fama exitus noui Dei, religionis nouæ, noui ab occasu sapientiæ Doctores, quem contra Bonziorum, nemo consisteret, sui esse muneris ratus est, Cocincinæ diis venire supplicias, futurumque vt paucis pudore suffusum, & dedecoratum Buzomium cogeret ad renauigandum in suum Occidentem, quem illi magnificentem de seipso sensum, non superbus de supercilio Bonziorum factus, sed mera veritatis ignoratio afflabat: quamobrem fuit Buzomio facile, cognitis placidè illius somniis de religione, sigillatim ea tetexere; singula confutare, confessionem falsi per singula ex eo impetrare, tam clara docentis perspicuitate, & intelligentia discentis, vt non posset satis sibi ipse irasci, suamque indignari cæcitatem, ad rationis insitæ manifestissima placita errore inexcusabili tam diu stolidam.

82.
Magiæ PP.
suspectis à
Christo plu-
rimi auct-
tuntur.